Índex

Resum de Continguts. 2
Necessitats de les mares, pares i/o tutors 6
Els professionals opinen i expliquen 8
Manifest pel dret a la normalització de la vida sexual de les persones amb DI 14

Resum de Continguts.

Com bé sabeu tots els que ens esteu llegint, fer un resum comporta sintetitzar idees i sempre et queda el dubte de quantes bones idees han quedat per dir. Totes i tots els que vàreu assistir a la Jornada, de ben segur, ja heu fet el vostre resum. Aquests escrit que us passem està pensat per a aquelles persones que, interessades en el tema, no varen poder assistir; com un recordatori als que sí que hi vàreu ser, i per a tothom, interessat o no en aquests tema, que li vingui de gust llegir-lo.

Desitgem que aquestes idees us siguin d'utilitat i us convidem a anar seguint la nostra web sexoafectivitat.fundacióelna.org

Montse Castellana en representació de l' Equip de professionals de la Fundació Elna

Sota el lema "Res sobre nosaltres, sense nosaltres" la periodista Laura Castro va posar sobre la taula el tema de com el llenguatge crea opinió. I fins a quin punt el llenguatge utilitzat en els mitjans de comunicació (en endavant, MdC) pot ajudar o estereotipar la mirada de la gent cap a aquets col·lectiu de ciutadans/es. Va defensar que:

- ✓ El llenguatge, en els mitjans de comunicació, ha de ser una eina per dignificar la figura de les persones amb DID i crear-ne una opinió més real en l'imaginari de la societat civil.
- ✓ És important fer-ne pedagogia apropant-nos als periodistes i donar-los suport per aconseguir trametre la notícia en un llenguatge apropiat, equitatiu i normalitzador. Aquest apropament sempre ha de tenir un caire constructiu.

- ✓ En l'enfocament de la notícia sobre les persones amb DI s'observa com en els MdC preval un clar **desconeixement** de la discapacitat; un enfocament de la informació basat en les **generalitzacions** (apel·lació constant a l'estereotip a partir d'una realitat molt simplificada), un tractament poc rigorós i l'ús d'un **llenguatge efectista**.
- ✓ Hi ha una tendència generalitzada a fer que siguin altres persones les que opinin sobre el col·lectiu. Cal preguntar-nos: quin sentit te parlar per elles i ells? Han de poder passar a primer pla. Tenen veu pròpia i poden ser portaveus.

Respecte als continguts tramesos pels professionals Gemma Deulofeu, Maite Villalón i Maria Clemente, així com per la Consol Ferrer, la mare d'en Martí, voldríem destacar:

- ✓ Les persones amb DID tenen la sexualitat que les famílies i els professionals els permeten tenir. Existeixen espais perquè les persones amb DID creixin i s'expressin amb naturalitat? S'han de crear aquests espais per potenciar relacions sanes.
- ✓ La formació en sexualitat passa per unes bones intervencions i no és suficient amb bona voluntat. És imprescindible que les persones amb DID, les famílies i els professionals disposin de la formació/orientació necessària en aquest tema. És necessària la formació per entendre quines relacions sexuals són correctes i quines són desviacions en aquests àmbit.
- ✓ Educar en la sexualitat ens emmiralla a com hem integrat nosaltres la nostra pròpia sexualitat. Convé fer aquesta reflexió per aconseguir fer acompanyaments adequats.
- ✓ Cal educar en la sexualitat des d'una visió de gènere (heterosexual i LGTB).
- ✓ No s'ha d'exigir a la família que intervingui amb una visió professional.
- ✓ Cal acompanyar les famílies perquè assumeixin, amb naturalitat, que el seu familiar amb DID als 12/14 anys finalitza la infància (la infantilització és excessivament present en el tracte amb aquests joves i adults).
- ✓ Des de les entitats no convé externalitzar excessivament l'abordatge d'aquest tema ("no em toca a mi...", "no ho sé...").
- ✓ És important tenir protocols d'atenció en sexualitat (com accedir a les zones d'higiene, actuació davant la intimitat, temps i espais, gestió d'espais formals-informals). Convé elaborar un document de bones pràctiques en l'atenció a la sexualitat que reguli drets i obligacions de l'entitat.

- ✓ La sexualitat s'acostuma a assimilar amb el coit i la genitalitat. Tenim la tasca de reinterpretar la sexualitat, que és tot allò que afecta a tot el nostre cos i no només als genitals: té una dimensió física, psicològica i social.
- ✓ Les dificultats més paleses a què ha de fer front la persona amb DID per gaudir d'una sexualitat saludable són: la restricció de la seva intimitat, l'aprenentatge deficient i l'entorn no normalitzat.
- ✓ Cal facilitar el dret a la intimitat, al propi cos, a la informació, a explorar el propi cos i a descobrir que el cos te punts de desig que no són els genitals.
- ✓ L'Acompanyament Íntim i Eròtic (AIE) neix com un recurs més per facilitar l'expressió sexual i afectiva en condicions d'igualtat, llibertat i dignitat de les persones amb diversitat intel·lectual o funcional. És a dir, per a totes aquelles persones que no poden accedir-hi per si mateixes degut a la seva condició o la seva biografia (família, socialització).
- ✓ Cal fer atenció a no fomentar, amb aquestes persones, els secrets en la relació del dia a dia amb ells i elles, ja que pot dur-los a confondre situacions d'abusos on "el secret" és el recurs més usat per l'abusador/a.
- ✓ La sexualitat comporta accions voluntàries i les persones amb DI poden patir abusos per la manca de recursos personals i/o a causa del seu caràcter complaent.
- ✓ Necessiten un vincle de confiança amb una persona propera per poder demanar ajuda si alguna de les accions de caire sexual són realitzades sota submissió física o emocional o són incapaços de dir NO enfront de demandes que no volen realitzar.
- ✓ Molts medicaments poden afectar la libido i/o la erecció en el cas dels homes. En cas de succeir s'ha de tenir en compte per entendre la situació, i si no hi ha la possibilitat de canvi de medicació, cal donar el suport necessari per treballar el tema des de la vessant més afectiva.
- ✓ Les dificultats físiques per realitzar qualsevol tipus d'acció de caire sexual o per mostrar afectivitat a la parella, fins si tot, en algunes persones, per donar-se autosatisfacció, no ha de ser una barrera per poder assolir una vida sexoafectiva completa.

Des d'un punt de vista més relacionat amb l'àmbit legal i amb l'ètic convé tenir present que:

- ✓ Les persones amb DI són subjectes de dret (i no objectes) i tenen voluntat pròpia.
- ✓ La sexualitat de la persona amb DI ha estat llargament ignorada.

- ✓ La Convenció Internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat (ratificada per Espanya al març de 2007) és una eina per a defensar el dret a la sexoafectivitat d'aquestes persones.
- ✓ En les funcions del tutor o la tutora, la llibertat i l'ajuda són dos valors fonamentals. Ara bé, la llibertat té el perill de l'abandonament, i l'ajuda, el perill del paternalisme. És per això que són necessàries unes pautes que ajudin a identificar les situacions en les quals respectar la llibertat d'acció d'una persona amb diversitat intel·lectual equival a abandonar-la i aquelles en les quals ajudar-la esdevé paternalisme.
- ✓ Les persones amb diversitat intel·lectual també assoleixen la majoria d'edat. Quines conseqüències té o ha de tenir això en la seva vida?
- ✓ Les funcions d'un pare o una mare, són les mateixes que les d'un tutor o tutora? El pare i la mare, són les persones més adequades per exercir les funcions de tutela?

Necessitats de les mares, pares i/o tutors

Dades Generals

Han contestat el qüestionari: 36 familiars (30 famílies amb fills entre 15 i 47 anys)

Lloc de procedència: es distribueixen entre Girona capital i les quatre comarques.

Distribució dels fills per sexes: més del doble de fills que de filles.

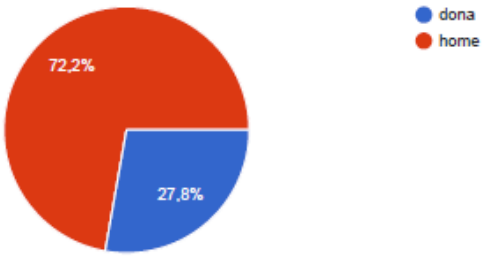

Nivell d'estudis de les famílies: La majoria de pares i mares tenen estudis. Més de la meitat dels enquestats han cursat estudis superiors: Llicenciatura, Grau o Diplomatura (54%). La resta: Ensenyament secundari el (20%), Estudis basics (14,3 %).

Necessitats Expressades

La informació que tenen sobre aquests tema: un nombre significatiu expressa que la informació que te sobre aquests tema és insuficient (83'3%).

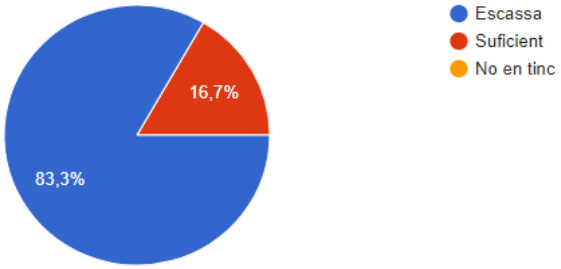

Quan explorem **d'on han rebut la informació** que tenen, un 43% explica que els hi ha arribat dels professionals que atenen al seu fill o filla. Un altre canal d'informació l'obtenen assistint a conferències o xerrades (34%).

La resta de famílies no estan informades per cap via. S'observa la manca d'informació que reben dels amics, mitjans de comunicació, revistes o llibres que és gairebé inexistent.

Pel que fa a l' **activitat preferida per rebre aquesta informació**, sobresurten les propostes que s'ofereixen habitualment i més conegudes pels pares. El 70% prefereixen xerrades informatives. Una activitat emocionalment més innòcua i amb poca implicació emocional. Un 19% voldrien assistir a Tallers. Molt pocs escollen vídeos comentats o cursets.

Temes prioritaris: Quan aprofundim en quins són els temes, sobre la sexualitat i afectivitat de les persones amb DI, que tenen més interès per conèixer i aprofundir s'observa com els pares i les mares es decanten cap a l'àmbit de la informació per a prevenir:

1. **Com detectar** les necessitats sexoafectives del fill/a
2. **Informació general** i més rellevant sobre els aspectes psicoeducatius d'aquest tema
3. **Prevenció**
4. **Qui i com plantejar al nostre fill/a** la necessitat de parlar sobre aquest tema si per vergonya o dificultats en les relacions familiars no es pot fer des de casa

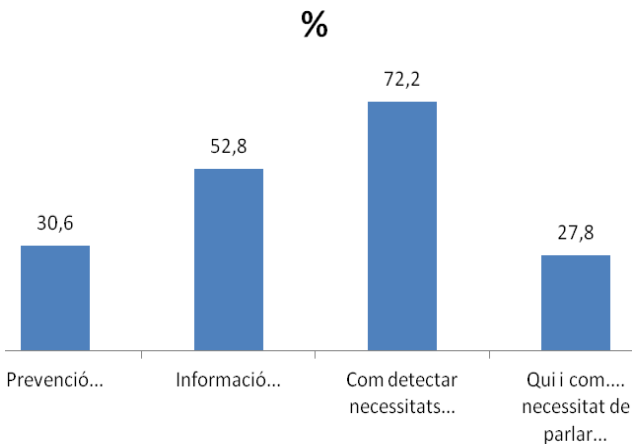

Conclusions

Aquests resultats ens confirmen com actualment un bon nombre de pares i mares ja no pregunten com poden evitar la sexualitat dels seu fill o filla amb una DI, sinó com poden ajudar a aquests fill a expressar la seva sexualitat d'una manera que sigui equitativa a les seves capacitats. El mateix està succeint amb els professionals que els atenen.

Els professionals opinen i expliquen

Voldríem destacar l'esforç fet pels professionals en dedicar tot un dissabte a formar-se o actualitzar-se en aquest tema. La nostra gratitud.

Dades generals

Professionals que van contestar l'enquesta: 30, dels quals 28 atenen a persones amb DID majors de 18 anys.

Lloc de procedència: es distribueixen entre una majoria de Girona i alguns de Lleida Tarragona i Barcelona.

Necessitats expressades

Passem a presentar les respostes d'aquests professionals que atenen el dia a dia de persones amb DID (a partir d'ara PDID). Per fer el buidatge s'ha utilitzat la metodologia de l'anàlisi de contingut que ens permet agrupar les idees[1] que apareixen més vegades repetides per blocs temàtics.

Situacions més freqüents que els plantegen aquestes persones:

Demanen ser reconegudes com a persones

Les PDID expressen amb claredat la seva necessitat de tenir parella, d'establir relacions amoroses, afectives i/o sexuals amb altres persones: a) algú amb qui compartir moments íntims, b) concreten els desitjos sexuals que tenen, c) el molt que necessiten tenir l'afecte d'una parella, d) la seva il·lusió per formar una família i e) la preocupació de no tenir parella.

[1] En la redacció s'ha intentat respectar al màxim el text tal com ha estat escrit pels diferents professionals.

Demanen informació sobre sexualitat i afectivitat

- ✓ Es constaten molts **dubtes, pors i inseguretats**.
- ✓ S'observa un **gran desconeixement, curiositat i idealització** respecte a les relacions de parella en un sentit ampli. Una majoria d'aquestes persones expressen que els agradaria tenir relacions sexuals, però no saben com fer-ho i no fan res malgrat que la necessitat sexual és latent.
- ✓ **Grans dificultats per autosatisfer les necessitats sexuals**. Les preguntes giren entorn a: la masturbació, l'exploració del propi cos i el desconeixement dels seus òrgans sexuals.
- ✓ Pel que fa a la masturbació, comenten que volen masturbar-se i, o no en saben, o no tenen l'espai per fer-ho. També desconeixen què es pot fer quan es té la regla i què no. A més, les noies tenen la voluntat d'utilitzar tampons, però mostren por i vergonya de demanar ajuda per aprendre a posar-se'ls.
- ✓ Mostren molta **preocupació** per les dificultats **per gestionar el dia a dia de la relació amb la parella** (que desapareixen amb un acompanyament adequat) i per saber expressar allò que senten cap a la seva parella sense malentesos.

Barreres i queixes

Les queixes de les persones amb DID cap els professionals giren entorn a:

- ✓ Quan no esta permès tenir relacions sexuals a les residències, llar-residències i/o pisos on viuen.
- ✓ Reclamen un espai d'intimitat propi ja que la majoria no disposa d'una habitació individual, i en aquests casos demanen que se'ls hi doni altres opcions: "on podem anar?"
- ✓ Com parlar amb la família del seu desig d'intimitat amb la seva parella i/o les seves necessitats sexuals.
- ✓ La pobra xarxa de relacions socials fa que el cercle de relacions sigui sempre el mateix, la qual cosa comporta que l'atracció "intrapersones" sigui molt alta i això afavoreix relacions endogàmiques (sempre entre les mateixes persones). En conseqüència, l' índex de sentiments/atracció envers treballadors/es és freqüent.

Conseqüències de la desinformació i nul·la educació

Fins ara, hem trobat en les PDID dues tendències polaritzades: a) la inhibició o la por al contacte afectiu i sexual, b) molta confusió a l'hora de relacionar-se sexoafectivament, amb els paràmetres poc clars i confusos, amb molta desinhibició i dificultats de posar límits.

Entre els equips de professionals i dins de la família es parla molt poc de la sexualitat d'aquesta persona o familiar, s'administra medicació (inhibidors sexuals) i poc més.

Les conductes que més s'observen són:

- ✓ Conductes sexuals inapropiades cap a si mateixos o envers d'altres persones (masturbació en espais comuns, tocar parts íntimes de companys/es que no ho desitgen...)
- ✓ Exteriorització de la seva necessitat sexoafectiva, cosa que provoca conflictes.
- ✓ Control dels impulsos sexuals fent un ús compulsiu i una mala gestió de les noves tecnologies i/o xarxes socials (pàgines web inapropiades, enviar o demanar fotos inapropiades, etc.).
- ✓ Mantenen relacions infantilitzades amb persones externes, cosa que "els permet" fer o rebre abraçades, contacte físic, etc.
- ✓ Mala gestió dels conceptes de fidelitat i del compromís que es superposen amb la gelosia. Aquesta confusió els crea molta ansietat i desconcert.
- ✓ Desconeixement dels hàbits d'higiene personals lligats a la sexualitat.
- ✓ Poca capacitat de discernir les parelles abusives.
- ✓ Pràctica de sexe sense precaució.

Necessitats més rellevants

Per acompanyar adequadament la sexoafectivitat de les persones amb DI cal:

Formació continuada i assessorament de qualitat als professionals, a les famílies i a les persones amb DID

Per aconseguir:

- ✓ **Comprendre** el lloc des d'on cada PDI parteix (quines experiències primerenques d'expressió d'afecte ha viscut, alguna experiència traumàtica, negligència...)
- ✓ **Eliminar tabús** tant dels professionals com de les famílies i de les mateixes persones amb DID. Tenir coneixements en la matèria i suprimir tabús i prejudicis

- ✓ Que tots els professionals i les famílies estiguin més informats i conscienciats de la importància de **normalitzar la vida sexual de les persones amb DI**.
- ✓ **Fer visible** la importància que les PDI rebin **educació sobre sexualitat** adaptada a les seves capacitats de comprensió.
- ✓ **Educació sexoafectiva des de la infància** o, si més no, a partir de l'adolescència. Les PDID, segons els estudis més recents, tenen menys oportunitats d'accés a la informació apropiada i de qualitat.

La formació més demanada pels professionals enquestats és la següent:

- ✓ Educació sexual preventiva.
- ✓ La masturbació i les relacions afectives.
- ✓ Relacions segures.
- ✓ Post / prerelacions d'amistat, parella....
- ✓ Com acompanyar la incorporació i maneig de les noves tecnologies lligades a aquests tema.
- ✓ Com ajudar la PDID a superar les angoixes que aquest tema els hi pot causar.
- ✓ Com intervenir en la gestió de conductes sexuals inadequades.
- ✓ Identitat i orientació sexual. Tractament de persones del col·lectiu LGTBI.

Treball específic d'acompanyament dirigit a les famílies

Conscienciar les famílies de la importància de rebre informació i assessorament tant pel que fa a la salut sexual física del seu fill/a (per exemple, visites ginecològiques amb especialistes sensibilitzats i mínimament formats en PDI), així com de la part més sexoafectiva (100% dels professionals enquestats).

Servei d'Orientació i Formació en la Sexoafectivitat per comarques

- ✓ Orientació i suport als pares o tutors en l'educació de la sexualitat del fill/a o tutelat.
- ✓ Espai on poder donar resposta als seus dubtes i necessitats.
- ✓ Suports a la PDID per facilitar l'autoconeixement del cos.
- ✓ Potenciar figures d'acompanyants sexuals.

- ✓ Trobar el recurs adequat i accessible per a cada persona en particular.

  Objectiu final: Creació d'una xarxa (publica i funcional) per tal de resoldre dubtes i fer assessorament (individual, familiar o professional). Informar i formar a partir de tallers o d'altres formats.

La Sexualitat en la quotidianitat

- ✓ **Posar mitjans** des de les Entitats, les famílies i les Institucions per tal que les PDI puguin **gaudir d'una sexualitat plena amb normalitat.**
- ✓ Prioritzar el **respecte per la privadesa**. Preservar el dret a la seva intimitat.
- ✓ Proporcionar **espais i suports adequats** per facilitar les relacions afectives de les PDID.
- ✓ **Respectar** les seves necessitats i **escoltar** les seves demandes.

Entitats i Sexualitat

- ✓ **Confrontar criteris normatius** en centres, residències, pisos tutelats...
- ✓ **Debatre** sovint i sense tabús, entre els equips de professionals, per establir pautes ètiques amb què tots se sentin còmodes i en conseqüència es doni resposta a aquest tema.
- ✓ **Escoltar** més a la persona i treballar a través de la planificació centrada en la persona.
- ✓ **Donar sortides raonables i equitatives** a les necessitats sexuals i afectives de la PDI.

Dificultats més significatives a l'hora d'acompanyar i fer suport en el tema de la sexoafectivitat a les persones amb DiD que atén?

- ✓ **Manca de serveis especialitzats** que orientin i formin (78% dels enquestats). Només es treballa sota demanda.
- ✓ **Institucionals** (50%). No reconeixement de la importància d'aquest tema per part de l'entitat. Tabú dins la pròpia fundació.
- ✓ **Manca de coneixements dels professionals** (57%). Materials adequats
- ✓ **La vivència de la família i tutors** (80%): La por, la inseguretat, la manca de coneixement d'algunes famílies i/o tutors. L'oposició de la família. La visió de la família. Conflicte ètic/moral amb familiars. Reticència de la família a treballar aquests temes. La

preocupació de la família del o la jove o fins i tot la inexistència d'aquesta preocupació perquè no creuen en la sexualitat del seu fill/a. Tabú en famílies.

Interès per rebre formació

1. **Ha rebut formació sobre aquest tema?** 53'6% SÍ 46'4% NO
2. **En cas d'haver rebut formació, voldria ampliar-la?** 100% Sí

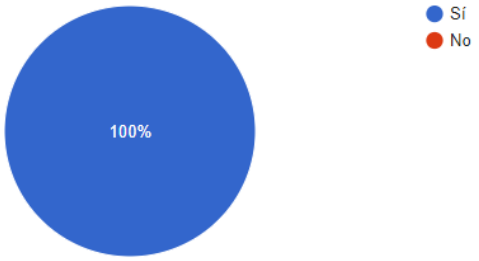

3. **En cas de no haver rebut formació, voldria iniciar formació en aquest tema?**

100% Sí

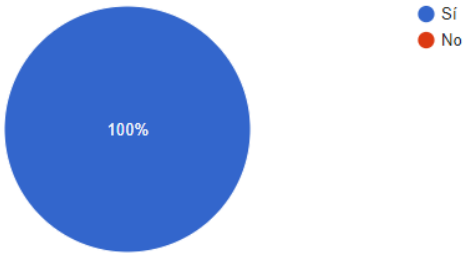

Manifest pel dret a la normalització de la vida sexual de les persones amb DI

Amb la participació de:

- Equip de professionals de la Fundació Elna per a la diversitat funcional
- Gemma Deloufeu Villanueva. Psicòloga i Sexòloga
- Maite Villalon Hernández-Camps. Psicòloga Clínica. *Ceps Salut: equip d'atenció a persones amb DID*
- Laura Castro Renard. Periodista. Especialitzada en comunicació de temes socials.
- Maria Clemente Martori. Psicòloga. Especialitzada en Neurorehabilitació.
- Andreu Orofino Ramírez. Advocat. Membre de la "Red de Juristas Plena Inclusión".
- Joan Canimas Brugué. Dr. en Filosofia. Expert en Bioètica i Dret i en Ètica aplicada a l'acció social.
- Francesc Granja Hernández. MBA, ESADE. Coach i facilitador grupal. President de Tàndem-Team.
- Consol Ferrer Santonja. Diplomada en infermeria i fisioterapeuta. Mare d'un noi amb DID.
- Grup de 120 professionals i famílies assistents a la Jornada " Persones amb ~~dis~~capacitat: SEXE I AFECTIVITAT"

Col·laboradors

Alchimia SOLIDÀRIA

servei educatiu del gironès

Obra Social "la Caixa"

EL PUNT AVUI+

DdG Diari de Girona

JUSTIFICACIÓ

Els drets afectius i sexuals de les persones amb discapacitat intel·lectual estan reconeguts en la Convenció Internacional de Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (ratificat per Espanya al març del 2007).

Així, els drets sexuals, entesos com la llibertat per a decidir lliure i responsablement sobre tots els aspectes relacionats amb la sexualitat, s'han de garantir per a totes les persones tinguin una discapacitat intel·lectual o no. Ens referim al dret a exercir la sexualitat sense riscos, lliure de discriminació, o violència relatives a la sexualitat; dret al plaer físic i emocional; dret a la lliure orientació sexual; dret a la informació sobre la sexualitat i dret a tenir accés a serveis sanitaris preparats. Aquests drets s'han de garantir en condicions d'igualtat, ple consentiment i respecte mutu, compartint responsabilitats en les relacions sexuals i les seves conseqüències.

El Manifest pel dret a la normalització de la vida sexual de les persones amb discapacitat intel·lectual sorgeix de la Jornada sobre "Persones amb discapacitat SEXE I AFECTIVITAT" realitzada a l'octubre del 2017 a Girona, unes jornades que tenen lloc per donar resposta i visibilitzar la inexistència de recursos i serveis que treballin en aquests tema a la província de Girona. Aquestes dificultats d'accessibilitat a un recurs apropiat fan encara molt més difícil l'abordatge d'aquestes necessitats.

L'interès del tema, per part dels agents encarregats de vetllar per la qualitat de vida de les persones amb DID de la província, es justifica amb l'assistència a aquestes Jornades i amb la constatació que davant d'una necessitat d'intervenció s'han de derivar els casos fora de la província.

Un total de 130 persones entre ponents, professionals i famílies es van reunir amb l'objectiu de actualitzar la seva formació en aquests tema i reflexionar sobre les dificultats que es troben (tant els professionals que treballen en l'atenció directa de persones amb DID com les mares, els pares i tutors en l'àmbit familiar), per a poder garantir una correcta educació afectiva i sexual que minimitzi la gran vulnerabilitat d'aquestes persones enfront a aquests temes. L'objectiu final és elaborar un manifest on es reivindica el dret a la informació, educació i prevenció de les PDID en l'àmbit de la sexualitat i assegurar-los una vida sexual plena i saludable.

El manifest donarà a conèixer quins serien els passos més immediats que caldria aconseguir per construir una xarxa prou solida que garanteixi la consolidació d'aquests drets per les persones amb DID.

Conscients que cal ajustar el principi de realitat en les demandes que es fan i la sensibilitat que aquests tema provoca en la nostra cultura fem explicites aquelles necessitats més urgents per anar-les implementant progressivament.

Manifest[2] pel dret a la normalització de la vida sexual de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament (PDID)

L'educació és l' instrument essencial per construir un món més just i crear una ciutadania conscienciada que pugui defensar els seus drets bàsics (Paulo Freire3)

1 - Donar a conèixer a les administracions publiques (en aquests cas a les gironines) aquesta realitat per tal d'aconseguir la seva implicació i suport per donar respostes raonables a aquesta necessitat dels ciutadans i ciutadanes amb DID de la província de Girona.

El Tribunal Constitucional Espanyol ha arribat a advertir que impedir, amb una vigilància continuada, l'exercici de la sexualitat a una persona amb diversitat funcional intel·lectual, «pot arribar a oposar-se als principis constitucionals de dignitat de la persona i del lliure desenvolupament de la personalitat (art. 10.1 CE), quan no, en l'eventualitat que hi hagi intimidació, al dret fonamental de la integritat moral (art. 15CE)», i que la vigilància per impedir-ho només serà legítima «per prevenir qualsevol forma d'abús sobre el deficient [sic] o qualsevol dany a la seva salut, no per impedir l'exercici de la seva sexualitat» (sentència 215/1994).

2 - Elaboració d'un document de bones practiques per part de les Entitats i Institucions dedicades a l'atenció de les PDID, en l'atenció a la sexualitat i afectivitat de les PDID que atenen. Un instrument que pot ser el primer pas per a que cada entitat es posicioni davant el tractament i l'enfocament d'aquest tema. Posar al seu abast el material necessari i un professional referent que els pugui orientar i aclarir en els dubtes que es vagin trobant a l'hora de fer seva la implicació de cada Entitat en l'atenció a aquests tema.

Les Entitats han de fer per conèixer les persones que atenen. Quan una persona exterioritza una necessitat afectiva o sexual, se l'ha d'escoltar i no negar una realitat tan humana i bàsica com aquesta. Per això cal deixar clara la posició de l'Entitat en la implicació, o no, a trencar mites cruels i que animin a les famílies i a la ciutadania en general a reconèixer que qualsevol persona té impulsos, desitjos i aspiracions afectives i sexuals i que tots som igualment mereixedors de viure-les i d'aprendre a canalitzar-les satisfactòriament, tinguem o no una diversitat Intel•lectual. L'afectivitat i la sexualitat son aspectes que s'han de recollir en el pla de suport individualitzat, perquè formen part de la dimensió de salut i, per tant, cal desenvolupar un pla de suport i d'intervenció que respongui a les necessitats específiques de cada persona amb l'objectiu que assoleixi una vida de qualitat.

[2] Per comprendre millor aquests manifest suggerim fer una lectura dels documents: " Resum dels continguts", " Necessitats de les mares, pares o tutors" i " Els professionals opinen i expliquen".

3 - Obrir un Servei d'Orientació i Formació en l'àmbit de la sexo-afectivitat de les persones amb DID a la província de Girona i fer-ho extensible a la resta de províncies de Catalunya. Un Servei obert i accessible per a tothom. Les persones amb DID són un **col·lectiu de risc**, com mostren les altes xifres de prevalença de victimització.
Prevenir, detectar i intervenir són tres processos claus per a minimitzar l'impacte d'abusos en aquesta població.

La necessitat de posar a l'abast dels més vulnerables un servei de professionals preparats que puguin enfortir a les persones amb DID i, al seu entorn proper, davant la flagrant injustícia silenciada i perpetrada dia rere dia cap a l'abús del seu cos i la seva sexualitat i afectivitat, a hores d'ara, ja és urgent i està plenament justificada1 (9 de cada 10) persones amb DI han patit algun tipus de victimització al llarg de la seva vida, el 54% abús sexual).

4 - Oferir formació continuada i sistemàtica als professionals que vetllen per la qualitat de vida de persones amb DID. Formació que els doni eines i estratègies per millorar les seves intervencions en aquests àmbit. El reconeixement a la seva tasca passa, entre d'altres actuacions, per garantir que puguin fer la seva feina en condicions, amb la certesa que no estan sols i que reben les eines necessàries per sentir que la seva vida professional te sentit.

Davant les evidències que les PDID reclamen el seu dret a la sexualitat i amb les dades flagrants dels alts percentatges d'abusos que viuen aquests grup de persones la millor prevenció és assegurar un entorn proper (família i professionals que els atenen en el dia a dia) prou capaços de donar resposta i fer acompanyaments adequats a les seves necessitats sexoafectives.

5 - Prioritzar la informació i el suport a les famílies i tutors oferint-los diferents metodologies i formats que els ajudin a entendre i assumir aquesta realitat dels seus fills de manera confortable i sentint-se ben acompanyats. És fonamental que els fills tinguin el suport parental o del tutor.

Un nombre important de persones amb DID que tenen necessitats afectives i sexuals i que requereixen d'un servei, suport o acompanyament extern (per exemple un servei especialitzat o un o una assistent sexual), topen amb la dificultat de la família o tutor perquè no hi estan d'acord i o be neguen aquest tipus de necessitats afectives, així com la sexualitat de la persona. També pot passar que hi estiguin en contra per qüestions morals.

[3] Paulo Freire (1921 a 1997) Pedagog i Filòsof dels més significatius del segle XX. Premi UNESCO de la Pau i l'Educació (1986). Doctor Honoris Causa per vint-i-set universitats.

6 - Posar a l'abast de totes les persones amb DID la informació i la formació bàsica sobre aquests tema garantint una correcta educació sexual i afectiva que previngui possibles abusos als que estan exposades per la seva vulnerabilitat.
Minimitzar, respecte a la resta de la població, la prevalença més alta a patir abusos i negligències en l'àmbit sexual és un dret que s'estén als valors de la justícia i l'equitat de tota societat sana.

L'accés limitat i l'escassa o nul.la educació que reben sobre sexualitat i afectivitat infants, adolescents i adults amb DID les converteix en éssers vulnerables a la explotació sexual, a la violència, als embarassos no desitjats i a les malalties de transmissió sexual. Aquestes persones amb DID necessiten tenir accés a la educació afectivo-sexual per a poder viure-la saludablement. Han de tenir coneixements, impartits per professionals sobre el funcionament i el respecte al seu cos: com es produeix un embaràs i com es pot evitar; com fer que les seves relacions sexual siguin més comunicatives i placenteres; com i perquè oposar-se a pràctiques que no desitgen; cóm evitar malalties de transmissió sexual....

La Fundació Elna per a la diversitat funcional es compromet a donar a conèixer aquests manifest a les administracions gironines (Ajuntaments, Diputació, Consell Comarcal, Benestar social i família); al Servei públic Especialitzat en Salut Mental i Discapacitat Intel·lectual (SEMS-DI) de Girona i província i a Centres públics i privats dedicats a la salut i/o a l'atenció de la PDID.

Paral·lelament es farà arribar als joves i adults que formen part de la fundacióElna, així com a les seves famílies i tutors.

Es difondrà també a totes les persones inscrites a la Jornada de Sexoafectivitat en la ~~dis~~capacitat i/o que ens han demanat informació sobre el tema.

Es farà arribar a DINCAT Plena Inclusió, sol·licitant la seva divulgació tant dins del territori català com a Plena Inclusió Espanya.

Es farà el possible per difondre aquesta realitat als mitjans de comunicació i així poder arribar a la ciutadania en general.

Equip de professionals de la Fundació Elna
A Girona, novembre 2017